

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Håkan Wramner
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-03-21

1 (3)
8

Diarienummer

2016/SN 0186 51

Socialnämnden

Översyn av kostnader för turbundna resor till och från daglig verksamhet

Förslag till beslut

- Översynen noteras.

Magnus Lublin
Förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

Brukare som inte kan åka med allmänna färdmedel eller på annat sätt ta sig till olika biståndsbeviljade insatser kan ansöka om så kallade turbundna resor med taxi eller med annat lämpligt färdmedel. De allra flesta turbundna resor är till och från insatsen daglig verksamhet som beviljats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Turbundna resor beviljas enligt Socialtjänstlagen och kan beviljas både till äldre personer och till personer med funktionsnedsättning. Transporter tillhör inte de insatser som den enskilde har rätt till enligt LSS. Förutsättningen för att få insatsen är att brukaren inte kan använda allmänna färdmedel för att transportera sig till en beviljad insats och inte kan ordna resan på annat sätt.

Resorna till och från daglig verksamhet utgör en stor kostnad inom verksamhetsområdet omsorg om personer med funktionsnedsättning. Kostnaden för år 2016 var 7,5 miljoner kronor vilket var omkring 1,5 mkr mer än budgeterat. För år 2017 har verksamheten en budget i nivå med kostnaderna.

Det är omkring 75 brukare som har insatsen turbundna resor till daglig verksamhet, vilket är omkring hälften av brukarna som har daglig verksamhet. Totalt fanns 162 brukare i början av år 2017.

I Tyresö kommun infördes lag om valfrihet för daglig verksamhet år 2014. Det finns idag sexton utförare att välja på utöver den daglig verksamhet som utförs i kommunal regi i Tyresö.

Utredningen har genomförts med stöd av konsulten Sara Haag från företaget Ramböll Management Consulting AB som förmedlats genom kommunens upphandlade konsultförmedling Ework.

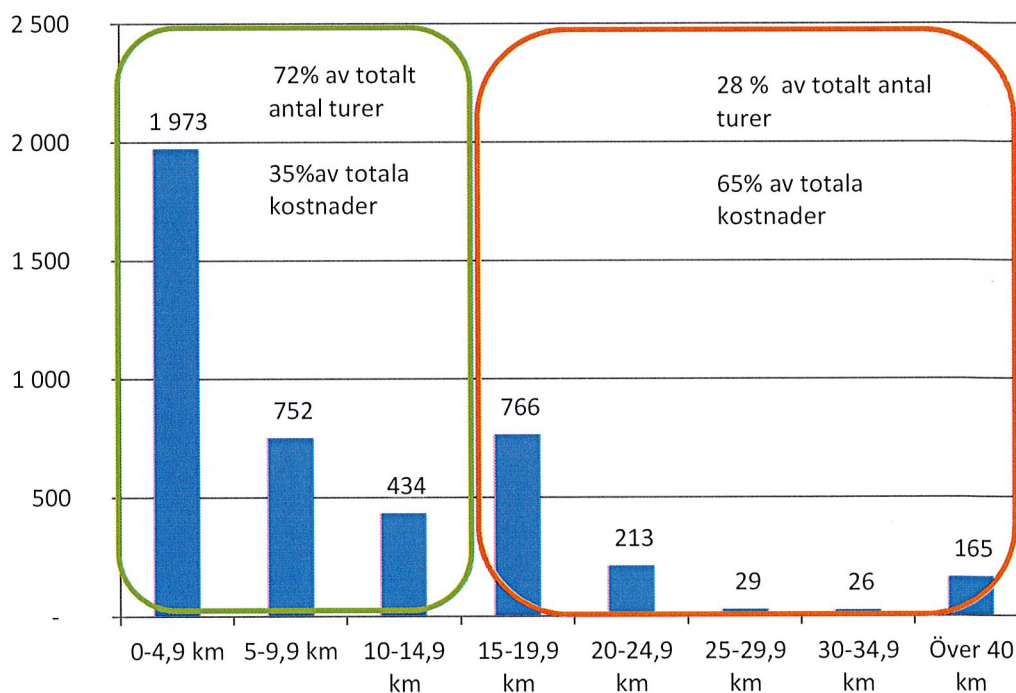
Sammanställning av reslängd och kostnader

Under april samt oktober månad år 2016 genomfördes 4 358 enkelresor. En stor del av dessa hade en kortare reslängd men 28 procent av resorna var längre än 1,5 mil.

Tabell 1: Antal turer och reslängd i april samt oktober 2016

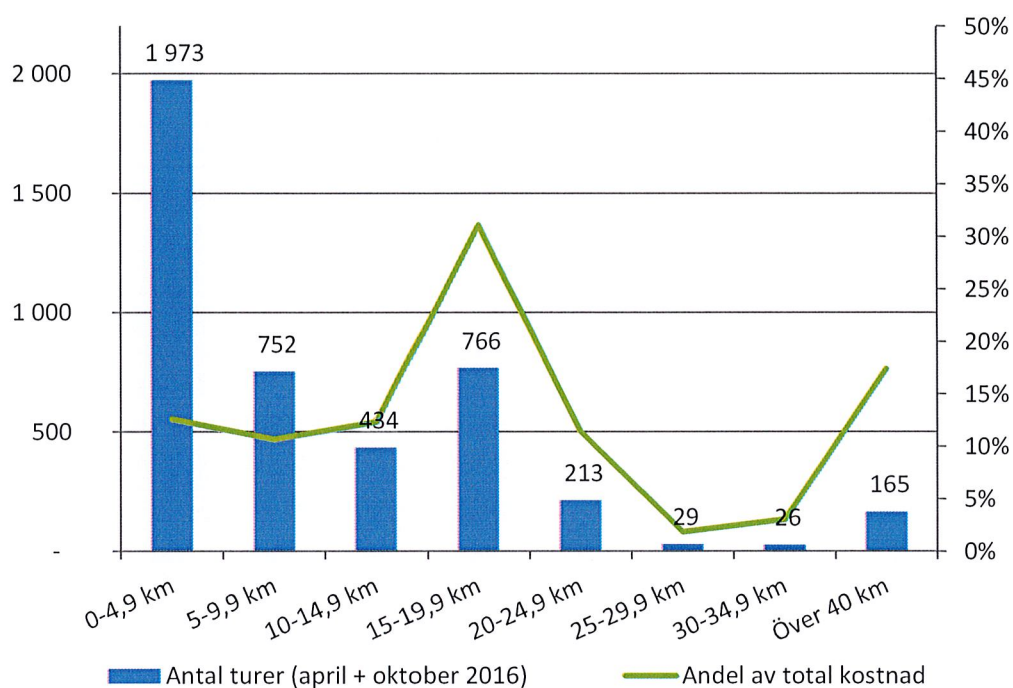
Intervall km	Antal turer (april + oktober 2016)	Andel turer över och under 1,5 mil
0-4,9 km	1 973	72%
5-9,9 km	752	
10-14,9 km	434	
15-19,9 km	766	
20-24,9 km	213	28%
25-29,9 km	29	
30-34,9 km	26	
Över 40 km	165	
	4 358	100%

Diagram 1: Antal turer och andel av kostnader i april samt oktober år 2016

Det vanligaste är att brukaren valt den daglig verksamhet som bedrivs i kommunal regi i Tyresö. Det är sex av tio resor som går hit. Även om reslängden inte är lång står dessa resor därför för en fjärdedel av kostnaderna. Diagrammet nedan visar hur stor kostnaderna fördelas mellan olika avstånd och antalet resor.

Diagram 2: Antal turer per avstånd och andel av kostnaderna april samt oktober år 2016

Möjligheten att minska kostnaderna för turbundna resor

En möjlighet för att minska kostnaderna är att begränsa längden på resorna till daglig verksamhet. I dagsläget får utförare ansluta sig vars verksamhet ligger inom fyra mil från Tyresö kommun.

En begränsning av denna LOV till 1,5 mil från Tyresö kommun beräknas minska kostnaderna med upp till 2,5 miljoner kronor per år. Det skulle dock medföra att de flesta utförare skulle exkluderas och att ett stort antal brukare därigenom måste byta daglig verksamhet, oavsett om de har insatsen turbunden resa eller inte.

Om begränsningen skulle vara 20 km från Tyresö så skulle det beröra tre utförare där det idag finns tio brukare. Avtalet med en av dessa utförare som har daglig verksamhet på två olika platser med lång resväg har dock redan sagts upp på utförarens begäran.

De tre utförare med brukare som därmed skulle beröras står för tre procent av turerna men nio procent av kostnaderna under april och oktober månad. Avtstånden från Tyresö centrum till dessa tre brukare är strax ovanför 2 mil. Det inte går att säga vilken utförare dessa brukare skulle välja istället. Då det rör sig om få brukare beräknat på två månaders turer finns en stor osäkerhet kring kostnaderna eftersom detta inte nödvändigtvis återspeglar hur många resor brukarna gör på ett helt år. En bedömning är ändå att kostnadsminskningen kan bli 500 tkr per år.

Begränsningen skulle också beröra tre utförare med avtal men som inte har några brukare. Genom att exkludera dessa sex utförare förhindras också möjliga framtida kostnader för turer om andra eller nya brukare med insatsen turbunden resa skulle välja någon av dessa.

En begränsning av avståndet innebär att förfrågningsunderlaget måste förändras. Det finns också ett fåtal utförare som inte ingår i LOV daglig verksamhet.

Tabell 2: Avstånd till, och antal brukare per daglig verksamhet

Utförare	Km fr Tyresö C	Antal brukare
Jobbverket	Ligger i Tyresö	14
Tyda	Ligger i Tyresö	68
Attendo	13	4
Resursteamet	12-18 (flera verksamheter)	24
Sensus	15	1
Frösunda	15	1
Attendo	16	2
Allomsorg	16	4
Stiftelsen Inuti	17	1
Misa	18	29
Mosaikteatern	19	2
Augustendal	19	1
Nacka kommun	21	2
Waxö	22	7
Nytida	34-35 km	2

Avtalen med Nytida för två av verksamheterna ovan, Törngården och Hyttan har under utredningens gång på egen begäran sagts upp. Dessa två brukares resor står för stor del av kostnaderna men det är oklart vilken daglig verksamhet dessa brukare kommer att välja istället när avtalen löpt ut.

Det finns även ytterligare tre utförare som idag inte har några brukare.

Kostnaderna kan också minskas genom en ökad samåkning. I stort sett alla resor (95 %) under april och oktober 2016 var ensamresor enligt leverantören Sirius fakturaunderlag. En ökning av samåkning motsvarande 50 procent uppskattas minska kostnaderna med 1,9 miljoner kronor på ett helår baserat på kartläggningen av turer under april och oktober år 2016.

Det har inte varit möjligt att bedöma i vilken utsträckning samåkningen kan öka eftersom det förutsätter att varje enskild brukares förutsättningar ska bedömas. Det finns praktiska hinder för samåkning, till exempel att brukare som har samma färdväg inte alltid har samma tider för när de infinner sig på den dagliga verksamheten. Samåkning försvåras

också av att turer bokas om både tidsmässigt och geografiskt och att leverantör inte har tillräckligt med incitament att planera kostnadseffektiva rutter för samåkning.

Det bedöms vara ett fåtal av brukarna som är behov av att transporteras ensam i en bil. Resterande brukare bör kunna samåka.

I enskilda fall kan det vara möjligt att framåt vara mer restriktiv vid beviljande av turbundna resor eller i samband med uppföljning av biståndet. Effekten i form av minskade kostnader är svår att bedöma.

Fakturakontrollen av de turbundna resorna behöver utvecklas. Idag finns ingen rutin för att kontrollera att rätt fakturor betalas. Det finns inga tecken på att det förekommer oegentligheter men det bedöms ändå angeläget att genomföra stickprovskontroller av fakturorna där fakturerade resor stäms av med utförarna.

Möjligheten till egenavgift

En kommun har möjlighet att ta ut en avgift per resa med ett maxbelopp per månad för resor till och från dagverksamhet för äldre och daglig verksamhet. Maxbeloppet för flera kommuner i länet som infört egenavgift är 490 kronor per månad. Beloppet är satt med hänsyn till kostnaden för ett månadskort med reducerat pris för Storstockholms Lokaltrafik, SL.

Om samtliga brukare med turbundna resor till daglig verksamhet reser i sådan omfattning att de uppnår ett motsvarande maxbelopp beräknas intäkten bli som mest en halv miljon kronor.

Hanteringen av en avgift innebär en ökad administration. Resursåtgången är svår att bedöma. Administrationen är mindre om en fast avgift tas ut för alla brukare som beviljas insatsen oavsett antalet resor.

För den enskilde är en kostnad motsvarande detta maxbelopp av stor betydelse. Personer med funktionsnedsättning har ofta mycket små ekonomiska marginaler och vissa fall begränsade eller inga möjligheter att betala en avgift för de turbundna resorna.

En konsekvens av att en avgift införs kan vara att brukare väljer att upphöra med insatsen turbundna resor eller att de avstår från att delta i daglig verksamhet.

Slutsatser

Kostnaderna för turbundna resor bedöms kunna minskas genom att fler samåker till och från den dagliga verksamheten. En ökning motsvarande 50 procent uppskattas minska kostnaderna med 1,9 miljoner kr per år.

En geografisk begränsning av daglig verksamhet bedöms kunna minska kostnaderna för resorna men minskar i så fall utbudet. Bedömningen är att en begränsning till 20 km kan minska med omkring 500 tkr kr per år

En egenavgift för turbundna resor bedöms ge 500 tkr i intäkt per år men bedöms få stor betydelse för den enskilde brukaren.

En rutin för kvalitetssäkring av fakturorna för turbundna resor bör tas fram för att säkerställa en korrekt ersättning för resorna.